

La Comédiathèque

ip

Jean-Pierre
Martinez

comediatheque.net

Bu metin ücretsiz olarak okumaya sunulmuştur.
Herhangi bir halka açık kullanım, profesyonel veya amatör (ücretsiz dahi olsa)
için, yazar Jean-Pierre Martinez'den izin almanız gerekmektedir :
<https://comediatheque.net>

İp

Jean-Pierre Martinez

Bir tiranın yönetimi altındaki bir ülkede, halkın öfkesi giderek yükselirken ve baskı giderek sertleşirken, bir doktor ile bir rahip karşı karşıya gelir. Tartışmanın merkezinde şu soru vardır: Her ikisinin de üstlendiği kutsal mesleklerin gerekleri mi önceliklidir, yoksa aynı zamanda birer yurttaş olarak taşıdıkları sorumluluklar mı? Çünkü söz konusu olan, ne eksik ne fazla, diktatörün yaşamı ya da ölümü ve dolayısıyla rejimin sürmesi mi yoksa çöküşünün hızlanması mı olacaktır...

Kişiler

Doktor
Rahip

Bir askerî doktorun muayenehanesi. Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nın içinde.

Ne mekân ne de dönem kesin olarak belirlenebilir; ancak masanın üzerinde, üniforması içinde, madalyalarla donatılmış bir generalin görkemli portresi, olayların bir tiranın yönetimi altındaki bir ülkede geçtiğini açıkça gösterir.

Doktor, beyaz önlüğüyle masasının arkasında oturmaktadır. Yaşı önemli değildir; ancak seçilecek yaş, karakterinin belirlenmesine katkıda bulunacaktır. Bir dosyadan tıbbi bir görüntü çıkarır, ayağa kalkar ve seyirci tarafında hayali olarak yer alan bir pencerenin ışığında inceler. Telefon çalar. Doktor masasına geri döner, görüntüyü dosyaya koyar ve ahizeyi kaldırır.

Doktor – Evet, çavuş...? Evet... Pekâlâ, içeri alın.

Siyah cübbeli bir rahip içeri girer. O da genç ya da yaşlı olabilir; yaşı ve doktorla arasındaki yaş farkı, karakterini ve aralarındaki ilişkiyi etkileyecektir.

Rahip – Yüzbaşım...

Doktor onu karşılamak için ayağa kalkar.

Doktor – Günaydın, Peder... Yoksa teğmen mi demeliyim? Siz de asker sayılırsınız sonuçta.

Rahip – Savaşçı keşişlerin devri kapandı. Ben her şeyden önce Saray'ın papazıyım. Tıpkı sizin de her şeyden önce doktor olmanız gibi, diye düşünüyorum. Savaş birliklerine atanmak gibi bir görevimiz yok, değil mi? Bizim misyonumuz, silah arkadaşlarımızı desteklemek ve gerektiğinde onlara yardım etmektir.

Doktor – İkimiz de pek kötü askerler olurduk, korkarım.

Rahip – İsterseniz size Doktor diye hitap edebilirim.

Doktor – Bana nasıl isterseniz öyle seslenin, Peder... Yeter ki bana “oğlum” demeyin...

Rahip – Bunu hatırlamaya çalışırım.

Doktor – Her hâlükârda, bu kadar çabuk geldiğiniz için teşekkür ederim. Doğrusu, siz ilk gelen oldunuz. Ama lütfen, oturun... Size bir kahve ikram edebilirim. Bir poğaça, bir çörek...

Rahip – Teşekkür ederim, gerek yok. *(Oturur.)* Yani... sanırım bir aşı için buradayım.

Doktor – Umarım iğnelerden korkmuyorsunuzdur...

Rahip – Hayır... Ama itiraf etmeliyim ki aşı kartımı kaybettim.

Doktor – Merak etmeyin. Hastalarımın hiçbiri bugüne kadar bana aşı kartını gösterebilmiş değildir. Hatta ben bile kendi kartımı ne yaptığımı pek hatırlamıyorum...

Rahip – O hâlde, emrinizdeyim Doktor.

Doktor – Saray’daki herkes bu kontrolden geçecek, bilirsiniz... Şu sıralar ortalıkta dolaşan onca virüs varken... General gayet formda ama artık yirmi yaşında değil. Saray’dan pek çıkmıyor olsa bile, onu dışarıdan gelebilecek her türlü bulaşmadan azami ölçüde korumak gerekiyor. Bunun için de yakın çevresini aşılacak şart. Ve onunla temas edebilecek herkesi.

Rahip – Elbette. Eskiden buna *sağlık kordonu* denirdi, sanırım...

Doktor – Umarım bu yöntem tıpta, siyasette olduğundan daha etkili olur...

Rahip – General için her gün dua ediyorum, ama bilimin yardımının da hafife alınmaması gerektiğinin farkındayım.

Doktor – Evet... Bir bakıma işi paylaşıyoruz. Generalin özel doktoru olarak ben, bedeninin sağlığını gözetiyorum. Siz ise, onun günah çıkararı olarak, ruhunun kurtuluşunu gözetiyorsunuz.

Rahip – Hangimizin görevinin daha zor olduğunu bilmiyorum...

Doktor, bu ince ve hafifçe yıkıcı söz karşısında şaşırır. Bu remark, onu daha kişisel bir itirafa teşvik eder.

Doktor – Gerçekten de zor zamanlardan geçiyoruz. Saray doktoru olarak meslektaşlarımla karşı karşıya kaldığı sorunlarla doğrudan yüzleşmiyorum belki, ama son günlerde hastaneye yaralıların akın ettiğini biliyorum.

Rahip – Son isyanlar çok sayıda kurban verdi. Tıp bu talihsizlere artık bir şey yapamaz hâle geldiğinde, canlarını Tanrı’ya teslim etmeden önce onlara bir nebze olsun teselli vermeye giderim.

Doktor – İsyanlar... ya da daha doğrusu, onların acımasızca bastırılması.

Rahip – Düzenin bozulmasına izin verilemez, değil mi...? Umarım en kısa zamanda barışçıl bir çözüm bulunabilir.

Doktor – Umut... Bu, Kilise’nin alanına girer... Sokak ise daha çok talepkâr olmaya meyillidir.

Rahip – Umut ile talep arasında belki müzakereye yer vardır. Sizce demokratik bir geçiş ihtimali yok mu?

Doktor – Demokratik bir geçiş mi...? Muhalefet lideri daha yeni tutuklanıp, göstermelik bile olmayan bir yargılama olmaksızın hapse atılmışken?

Rahip – Bu yöntemleri onayladığımı söylemedim...

Doktor – Baskı her geçen gün biraz daha artıyor... En çok korktuğum şey bir iç savaş. Ve bir savaş patlak verdi mi, uzlaşmaya yer kalmaz. Barış ancak teslim olmaya mahkûm bir kaybedenle, şartlarını dayatan bir kazanan arasında mümkün olur.

Rahip – Bir savaş çıkacak olursa, yalnızca kaybedenler olur... Siz inançlı biri misiniz, Doktor?

Doktor – Pazar günleri ailemle birlikte kiliseye gidiyorum... Atmosfer için... Bazı şeylere inanıyorum... Bazı değerlere...

Rahip – Bu bir başlangıç...

Doktor – Tanrınıza daha çok inanmak isterdim, Peder. Ama şu günlerde, şüphe etmek için nedenler hiç de az değil...

Rahip – Derler ki, demir döve döve demirci olunur. Ve bazen dua ede ede İman yeniden bulunur... İşte bu yüzden ritüeller bütün dinlerde bu kadar önemlidir.

Doktor – Şimdiye kadar kiliseye daha çok bir topluluğa ait olduğumu hissetmek için gidiyordum. Ama bizim ülkemizde, ayine gidenler artık bir fraksiyon hâline geldi; ve ben bu fraksiyonun parçası olmak isteyip istemediğimden emin değilim.

Rahip – Ne yazık ki Kilise, her zaman iktidar tarafından araçsallaştırılmıştır.

Doktor – Hatta bazıları onu iktidarın basit bir aracı olarak görüyor.

Rahip – İşte bu yüzden, Kilise'ye güven duymasak bile, her şeyden önce Tanrı'ya inanmak gerekir.

Doktor – Bana kalırsa, Tanrı'ya inanmadan önce İnsana inanmak gerekir. Siz İnsana inanıyor musunuz, Peder?

Rahip – Rabbimiz huzurunda kurtuluşa erme ihtimaline inanıyorum. Geri kalan konularda ise, insanların yasalarına güveniyorum.

Doktor – Anlıyorum... Sezar'a Sezar'ın hakkını vermek... ve sonra da ellerini yıkamak. Sezar bir tirana dönüşmüş olsa bile mi?

Rahip huzursuz görünür.

Rahip – Benim görevim dinlemek, Yüzbaşım. Ve muhbir ruhlu biri değilim. Yine de size ihtiyatlı olmanızı tavsiye ederim. Saray'dayız, bir günah çıkarma odasında değil; ve burada duvarların bazen kulakları vardır...

Doktor – Haydi ama Peder... Siz bir keşiş değilsiniz. Dünyadan kopuk bir manastırda yaşamıyorsunuz. Hiçbir şey yapmayarak olan biteni meşrulaştırıyoruz, bunu siz de çok iyi biliyorsunuz... Sizin de bir sorumluluğunuz var...

Rahip – Elbette... Hiçbirimiz sorumluluklarımızdan muaf değiliz. Ben de sizin gibi bir insanım. Papazların da itiraf edecek günahları vardır, bilirsiniz...

Doktor – Bir papazın günah çıkarması çok da korkunç olmasa gerek... Kibir... Oburluk... Baştan çıkarılma... Ama her pazar ayinden önce kanlı bir diktatörün günahlarını dinlemek... Onu suçlarından arındırmak zorunda kalmak... Bu herhâlde o kadar kolay değildir...

Rahip – Bu konuda, görevimin bana yüklediği gizliliği korumama izin verirsiniz. Ama sanki sizi asıl meşgul eden daha özel bir mesele varmış gibi geliyor bana...

Doktor – Evet, sizi buraya çağırmamın nedeni yalnızca bir aş meselesi değil.

Rahip – Dinliyorum...

Doktor tereddüt eder gibi görünür.

Doktor – Bu hikâyeyi bilip bilmediğinizi bilmiyorum. Hitler çocukken, kışın ortasında bir nehre düşmüş. Bir arkadaşı, hayatını tehlikeye atarak suya atlamış ve onu kurtarmış. Bu kahraman çocuk daha sonra rahip olmuş...

Rahip – Bunu bilmiyordum... Peki siz bu hikâyeden nasıl bir ders çıkarıyorsunuz?

Doktor – O iyi ruh, küçük Adolf'un boğulmasına izin verseydi, tarihin akışı değişmiş olmaz mıydı?

Rahip – Büyük ihtimalle...

Doktor – Bazen bir kötülükten bir iyilik doğabileceği söylenir. O hâlde, iyi bir davranışın da bir felakete yol açabileceği anlamına gelmez mi bu?

Rahip – Bazen, kuşkusuz.

Doktor – İşte buradan, neredeyse bir sınav sorusu olabilecek şu felsefi soru çıkıyor ortaya: Boğulmakta olan bir tiranın hayatını kurtarmak gerçekten iyilik yapmak mıdır?

Rahip – Ama bu hikâyede söz konusu olan yalnızca bir çocuktur...

Doktor – Evet...

Rahip – Ve kaderi o anda mutlaka çizilmiş değildi.

Doktor – Doğru...

Rahip – Eğer hayatı daha sonra farklı gelişseydi, bu çocuğun kaderi bambaşka olabilirdi. Örneğin Viyana Güzel Sanatlar Akademisi'nin giriş sınavını iki kez geçememiş olmasaydı, belki de ressam olurdu...

Doktor – Bu da bir ihtimal.

Rahip – O hâlde Holokost'un sorumluluğunu da sınav jürisine mi yükleyeceksiniz?

Doktor – Bilmiyorum...

Rahip – Sonuçta bir insanın kaderi, ardı ardına gelen sayısız tesadüften oluşur.

Doktor – Ya bütün bu tesadüfler gerçekte tesadüf değilse? Ya biz, bizi belirleyen çok sayıdaki nedenin zavallı sonuçlarıysak? Ya her şey en baştan yazılmışsa?

Rahip – O zaman Hitler'in boğulmaktan kurtulmasının da yazılı olduğu kabul edilir. Güzel Sanatlar sınavında başarısız olmasının da. Ve Hitler'in daha sonra yaptıklarından kimse sorumlu değildir. Elbette kendisi dışında.

Doktor – Yani size göre determinizm bile, yine de özgür iradeye tâbi midir?

Rahip – Kesin olan şu ki, hiç kimse geleceği kesin olarak öngöremez. Siz bir doktor olarak hayat kurtarıyorsunuz. Çocukların hayatlarını da. Bu çocukların ileride ne olacaklarını bilmeden...

Doktor – Evet, ama ya bilseydim...? Bu sadece bir varsayım. Diyelim ki boğulmakta olan küçük Adolf'u ben görseydim. Ne olacağını bilerek. Bir canavara dönüşeceğini...

Rahip – Bu saçma bir varsayım, size söyledim... Ne yani? O çocuğun boğulmasına izin mi verirdiniz...?

Doktor – Kendime sorduğum soru bu...*(Doktor seyirciye döner.)* Size sorduğum soru da bu...

Rahip donar, sanki zaman durmuştur. Işıktaki bir değişiklik olur; dördüncü duvarı yıkan bu seyirciye hitap, oyunun akışı içinde bir parantez gibi sunulur.

Doktor – Hayal edin... Bir nehir kenarında yürüyorsunuz ve boğulmakta olan bir çocuk görüyorsunuz. Bu çocuğun Adolf Hitler olduğunu biliyorsunuz. Onu kurtarmak için bir ip uzatır mısınız, yoksa uzatmaz mısınız? Üstelik hayatınızı riske atıp suya atlamanız bile gerekmiyor. Öte yandan, onu görmemiş gibi davranmanız da mümkün. Kahramanlıkla tehlikedeki birine yardım etmemek arasında bir seçim yapmak zorunda değilsiniz; yalnızca bir karar vermeniz gerekiyor. Size yardım için sesleniyor. Ne yaparsınız? Onu kurtarmak için bir ip mi atarsınız, yoksa ölmesine izin mi verirsiniz? Bu soruya cevap vermek kolay değil, öyle değil mi?

Bir duraklama.

Doktor – Kim ona bir ip uzatır? El kaldırsın...*(Seyircinin el kaldırması ya da kaldırmaması için zaman tanınır.)* Kim başını çevirip yoluna devam eder? El kaldırsın... *(Seyircinin el kaldırması ya da kaldırmaması için zaman tanınır.)* Peki... Şimdi... Diyelim ki bu kişi küçük Hitler değil de, seçilirse bir tirana dönüşebilecek bir erkek ya da kadın siyasetçi. Ne bileyim ben... Hani şu... Bildiğiniz biri... Onu kurtarmak için elinizi uzatır mısınız, yoksa uzatmaz mısınız? Zor bir soru, değil mi? Bu soruya ahlâkın buyurduğu tek bir ilkesel cevap var mı... yoksa her durumu ayrı ayrı mı değerlendirmek gerekir? Peki o zaman sınırı nereye koyacağız? Hangi ölçütlere göre birini kurtarıp diğerinin ölmesine izin vereceğiz?

Işık yeniden eski hâline döner; sanki bu apart hiç yaşanmamış gibidir. Oyun, kesildiği yerden devam eder.

Rahip – Sorunuzun yalnızca teorik olmadığını hissediyorum.

Doktor – Evet, bir tavsiyeye ihtiyacım var. Ama dediğiniz gibi, bir günah çıkarma odasında değiliz...

Rahip – Dilerseniz, sizi günah çıkarmada dinleyebilirim.

Doktor – Ve o zaman size söylediklerimi kimseye açıklayamazsınız, öyle mi?

Rahip – Günah çıkarma sırrının ilkesi budur, evet. Tıpkı tıbbi sır gibi.

Doktor – Affedersiniz ama... şu günlerde, sıranın bana gelmesini bekleyerek günah çıkarmak bana pek mümkün görünmüyor.

Rahip – Bir rahip her yerde günah çıkarabilir.

Doktor – Burada mı? Şimdi mi?

Rahip – Bu Saray’ın papazı olarak, emrinizdeyim.

Doktor – Pekâlâ... O hâlde günah çıkarmak istiyorum, Peder...

Rahip, konuşma hâlinden günah çıkarma duruşuna geçer ve haç çıkarır.

Rahip – Tanrı’nın bize günahlarımızı tanıma lütfunu vermesi için birlikte dua edelim.

Doktor – Âmin...

Rahip – Dinliyorum, oğlum.

Doktor – Size bir vicdan meselesi açmak istiyorum, Peder.

Rahip – Rabbimiz’in ilkeleri doğrultusunda sizi aydınlatmak için elimden geleni yapacağım.

Doktor – Birkaç hafta önce Generali muayene ettim. Rutin bir muayeneydi. Ve onda bir kalp anomalisi tespit ettim... Daha sonra yapılan başka tetkiklerle de doğrulandı.

Rahip – Bir anomali...?

Doktor – Daha açık söylemek gerekirse... abdominal aort anevrizması. Evet, diktatörlerin bile bir kalbi vardır, bilirsiniz...

Rahip – Bu talihsiz bir durum... Ve sanırım ciddi bir şey...

Doktor – Evet.

Rahip – Ama tedavi edilebilir mi?

Doktor – Cerrahi müdahaleyle ve uygun bir tedaviyle, evet. Eğer zamanında müdahale edilirse.

Rahip – O hâlde bu sizin için neden bir ikilem?

Doktor – Eğer bu anomaliyi meslektaşlarımdan birine bildirirsem, General tedavi edilir ve daha yıllarca yaşar...

Rahip – Ve...?

Doktor – Eğer bildirmezsem, önümüzdeki haftalar içinde ölür. Belki yarın. Ve diktatörlük de büyük olasılıkla onun ardından ayakta kalamaz...

Rahip bir an nutku tutulmuş gibi kalır.

Rahip – Bunu gerçekten ciddi ciddi düşünüyor olamazsınız...?

Doktor – Tarihin akışını değiştirmek için eşsiz bir fırsat değil mi bu? Her gün hapishane avlularında kurşuna dizilen muhaliflerin hayatını kurtarmak için... Ya da sokaklarda gösteri yaparken polisin kurşunlarına hedef olanların... Az önce demokratik bir geçiş ihtimalinden söz etmiştiniz...

Rahip – Hayatını sizin ellerinize teslim etmiş bir hastanızı ölüme mahkûm ederek mi?

Doktor – Birçok başkasını kurtarmak için, evet. Bunu bir direniş eylemi olarak görmemek için neden var?

Rahip – Çünkü siz, her şeyden önce, angaje bir yurttaş olmadan önce bir doktorsunuz! Hipokrat Yemini'yle bağlısınız!

Doktor (*Hipokrat Yemini'nden alıntıyla*) – Asla bilerek ölüme sebep olmayacağım. *Primum non nocere...*

Rahip – Önce, zarar vermemek...

Doktor – İşte bu yüzden bunu bir vicdan meselesi olarak nitelendirdim... Bugün iki çelişkili buyruğu tartmak zorundayım. Doktor olan yanımda, yalnızca hastayı görmemi ve onu tedavi etmemi emrediyor. Yurttaş olan yanımda ise, bu adamın suçlarını hesaba katmamı ve yenilerini işlemesini önlemek için onun ölmesine izin vermemi söylüyor.

Rahip – Askeri unutuluyorsunuz; onun görevi emirlere uymaktır.

Doktor – Emirlere uymak... O hâlde Nürnberg Davaları'nda yalnızca beraatlar olurdu. Hepsisi, yalnızca üstlerinin emirlerini yerine getirdiklerini söylüyordu...

Rahip – Benden bir öğüt istemiştiniz, değil mi?

Doktor – Ona uymayı taahhüt etmedim... Ama sizi dinliyorum...

Rahip – Doktor, yeminine sadık kalarak görevini yapsın. Asker ise, onuruna aykırı bulduğu emirlere uymamayı seçmekte özgürdür. Yurttaş da, gerekirse direniş eylemlerine başvurarak isyan edebilir.

Doktor – Ama bugün, asker de yurttaş da son derece etkili bir baskı aygıtı karşısında çaresiz. Yalnızca doktorun, diktatörün ölümünü hızlandırarak diktatörlüğe son verme gücü var.

Rahip – Bir doktor olarak hastalarınız üzerinde yaşam ve ölüm hakkını kendinizde mi görüyorsunuz? Kendinizi Tanrı yerine mi koyuyorsunuz?

Doktor – Tanrınız bir tiranın iktidarda kalmasına izin veriyorsa, onu kaidesinden indirmek için insanların işe karışması gerekiyor demektir.

Rahip – Ama bir doktor olarak, siz de benim gibi kutsal bir işleve sahipsiniz. Her insan, geçmişteki eylemleri ne olursa olsun tedavi edilme hakkına sahiptir; tıpkı her suçlunun, işlediği suçlar ne olursa olsun savunulma hakkına sahip olması gibi.

Doktor (*ironik*) – O hâlde her günahkârın, işlediği suçların ağırlığı ne olursa olsun, affedilme hakkı vardır, öyle değil mi?

Rahip – Samimiyetle tövbe ediyorsa, evet.

Doktor – General size günah çıkarırken suçlarından pişmanlık duyduğunu söyledi mi?

Rahip – Bu da, bir günah çıkarmanın uymak zorunda olduğu sır kapsamındadır.

Doktor – Her hâlükârda, pişmanlık duyması onu muhaliflerini cezasızca katletmeye devam etmekten alıkoymuyor. Bir vicdan rehberi olarak, izin verirsiniz söyleyeyim, üzerindeki etkinizin pek büyük olduğu izlenimini vermiyorsunuz.

Rahip – Tiranlar da, sizin gibi, halkın iyiliği için çalıştıklarına inanırlar. İnançlarına göre hareket ettiklerini iddia ederler ve hatta çoğu zaman kendilerini dinin savunucuları olarak sunarlar...

Doktor – Buna pek ikna olmuş görünmüyorsunuz.

Rahip – Buna hükmetmek bana düşmez... Ben tövbeye ve bağışlanmaya inanırım. Ve Tanrı'ya hizmet etmeyi seçtim.

Doktor – Ben ise insanlara.

Rahip – Evet. Tüm insanlara. Hiçbir istisna olmaksızın. Doktorlar, papazlar, avukatlar... en kötü insanın bile mutlak güven duyabileceği tek kişiler bizleriz. Bizim bağlılığımız budur. Zor ve nankör bir görevdir ama hayati önemdedir. Biz barbarlığa karşı son siperiz. Ve herkesin çoktan mahkûm ettiği, ama içinde hâlâ bir insanlık kıvılcımı barındıranlar için son başvuru mercii...

Doktor – Kuşkusuz... Ama biz burada tartışırken, yurttaşlar kurşunlarla ya da işkence altında ölüyor.

Rahip – Ve siz İnsanlığı bir yemin bozma ve bir cinayetle mi kurtarmak istiyorsunuz? Bir tiranlığa, tiranın yöntemlerini kullanarak son vermeyi mi düşünüyorsunuz? Meslektaşlarınızın önünde, törenle ettiğiniz yemini inkâr ederek mi?

Doktor – Size söyledim... Bu kolay bir karar değil...

Rahip donar; ı ışık, seyirciyle yeni bir apart için değişir.

Doktor (seyirciye) – Böyle bir durumda, siz doktor olsaydınız, benim yerimde ne yapardınız? (Masasındaki dosyayı alır ve seyirciye gösterir.) Bu dosyayı bir meslektaşına iletip bu generalin hayatını kurtaranlar kimler? El kaldırsın! (Seyircinin bir kısmının el kaldırabilmesi için zaman tanınır.) Bu dosyayı bir çekmeceye kaldırıp bu tiranın ölmesine izin verenler kimler? El kaldırsın! (Seyircinin bir kısmının el kaldırabilmesi için zaman tanınır.) Ama siz doktor değilsiniz, değil mi...?

Işık normale döner, oyun kaldığı yerden devam eder.

Rahip – Ölüm cezasını savunuyor musunuz, Doktor?

Doktor – Hayır... Normal şartlarda, hayır.

Rahip – Ya ölüm cezasının yanındasınızdır ya da karşısında. Bunun istisnası olamaz. Aksi hâlde yakında her şey istisnaya dönüşür. Hayat kutsaldır. Laik ülkelerde bile, ölüm cezası bu ilke adına kaldırılmıştır... En azılı suçluda bile insanlıktan geriye kalan her şeyi bütünüyle inkâr etmemek için... ve ne kadar zayıf olursa olsun, bir kurtuluş ihtimalinin varlığını yine de kabul etmek için.

Doktor – Ben kürtajdan yanayım. Ve bazı durumlarda ötanaziden de. Bir doktor olarak, kimi zaman ölümü vermek zorunda kalabilirim. Ve dolayısıyla Hipokrat Yemini’ne aykırı davranabilirim. Ama soruyu size geri çevireyim: Siz her koşulda yaşam hakkına saygıdan yana mısınız?

Rahip – Bir rahip olarak, evet.

Doktor – O hâlde tecavüz durumunda bile kürtaja karşısınız. Ya da annenin hayatını tehlikeye atan bir gebelik söz konusu olduğunda da. Aynı şekilde, tıbbın artık yapabileceği hiçbir şey kalmamış bir insanın dayanılmaz acılarına son verilmesine de karşısınız.

Rahip – Bir insan olarak, insani acılara kayıtsız değilim...

Doktor – Demek ki siz de bazen, gerçekliğin bize dayattığı zor sorulara cevap verebilmek için, insanı rahibin önüne koyuyorsunuz. Bazen insanlık dışı kararlara yol açabilen büyük ahlaki ilkelerin arkasına sığınmak yerine.

Rahip – Bir rahip olarak, kimsenin hayatını alma yetkim yok... Ama eğer bir doktor, çok istisnai koşullar altında bunu yaptığını bana itiraf etse ve samimiyetle tövbe etseydi, ona bağışlanma verirdim.

Doktor – O hâlde General’in ölümünden sonra size gelip günah çıkarırım. Vicdanımı rahatlatmak için... Sizin vicdanınızı da.

Rahip – Demek kararınızı verdiniz...

Doktor – Üstelik beni bağışlayacağınıza da söz veriyorsunuz.

Rahip – Bilerek bir insanın ölmesine izin vermeyi düşünüyorsunuz. Önceden bağışlanma veremem.

Doktor – Ne de olsa General zaten yaşlı... Ölümünü birkaç ay öne çekmiş olacağız. Belki birkaç gün... Buna gerçekten bir cinayet demek zor. Diyelim ki gereksiz tedavi ısrarından kaçınmak...

Rahip – Sözcüklerle oynuyorsunuz. Ama böyle bir iğrençliğe göz yummama izin veremezsiniz.

Doktor – Beni ihbar etmeye kadar gider misiniz?

Rahip – Bu benim görevim.

Doktor – Günah çıkarma sırrına bağlı olduğunuzu hatırlatırım!

Rahip – Doğru. Ama bu gizlilik yükümlülüğünün istisnaları da vardır... Özellikle bir insanın hayatı söz konusuysa.

Doktor – Size içimi döktüm... Ve şimdi günah çıkarma sırrının mutlak bir ilke olmadığını söylüyorsunuz... Oysa geçmişte Kilise, çok daha iğrenç suçlar karşısında susmuştu...

Rahip – Bir adam bana bir başkasını öldürme niyetini ya da bir saldırı gerçekleştirmeyi düşündüğünü söylerse, bunu adalete bildirmekle yükümlüyüm. İnsanların yasalarına göre bile bu benim mutlak görevimdir. Aksi hâlde, tehlikedeki birine yardım etmemek suçuna girer... Bir avukat, müvekkilinin bir cinayet tasarladığını öğrenirse, polisi uyarmak zorundadır. Bir doktor da öyledir; bunu siz de çok iyi biliyorsunuz.

Doktor – Ama ben kimseyi öldürmeyeceğim. Sadece doğanın işleyişine izin vereceğim... Bir bakıma Tanrı'ya bırakacağım.

Rahip – İşinize geldiğinde Tanrı'yı çağırıyorsunuz. Oysa O'na inanmıyorsunuz.

Doktor – Demek siz de kendi yemininizi çiğneyeceksiniz?

Rahip – Size söyledim: burada söz konusu olan bir hayatı kurtarmak. Bu durumda beni bağlayan hiçbir yemin yok.

Doktor – Totaliter bir rejimin polisine beni ihbar ederek, beni kesin bir ölüme mahkûm etseniz bile mi?

Rahip – Bir doktor olarak görevinizi yapmanız yeterlidir; böylece bu kaderden kurtulursunuz...

Doktor – Ben de yurttaş olarak görevimi yapacağım.

Rahip – O hâlde bana başka bir seçenek bırakmıyorsunuz...

Doktor – Beni ihbar edecek olanın rahip değil de subay olduğundan emin misiniz?

Rahip – Subay olmadan önce rahibim. Ama rahip olmadan önce de insanım. Ve içimdeki insan, sizi bir benzerinizin hayatını almaya izin vermeyecek.

Telefon çalar. Doktor ahizeyi kaldırır.

Doktor – Evet, Çavuş? Dinliyorum... Tamam... Anlaşıldı... En kısa sürede geliyorum... (*Telefonu kapatır.*) Muhalefet lideri hücresinde asılı halde bulunmuş...

Rahip sarsılır.

Rahip – Bu korkunç...

Doktor – Benden ölümü tespit etmem ve resmî olarak bunun bir intihar olduğunu belgelemem isteniyor. Görüyorsunuz, Peder, General muhaliflerini öldürürken gizliliğe ihtiyaç duymuyor. Bunu herkesin gözü önünde yapıyor. Ve bu cinayetleri intihar gibi göstermek, adli tabip olarak benim görevim oluyor.

Rahip – Bu bir rezalet... Bu maskaralığa ortak mı olacaksınız?

Doktor – Az önce bana emirleri uygulamakla yetinmemi isteyen sizdiniz!

Rahip – Bu noktada sizinle hemfikirim. Emirler gayrimeşru olduğunda, itaatsizlik etmek bir görevdir.

Doktor – Size, bu şiddet sarmalına acı vermeden nasıl son verebileceğimi söyledim...

Oyun donar; ışık yeni bir apart için değişir.

Rahip (*seyirciye*) – Tanrı’ya sığınamadığım için, yardımınıza ihtiyacım var... Siz rahipsiniz. Benim yerimde olsaydınız ne yapardınız? Aranızdan hanginiz, bir adamın hayatını korumak için, acımasız bir tiran da olsa, bu doktoru, onu günah çıkarırken dinledikten sonra ihbar eder? El kaldırsın. (*Bazı seyircilerin el kaldırması için zaman tanınır.*) Kim susar ve bu doktorun, hastasını tedavi etmeyerek bir cinayet işlemesine göz yumar? El kaldırsın. (*Bazı seyircilerin el kaldırması için zaman tanınır.*) Ama siz rahip değilsiniz, değil mi?

Işık normale döner, oyun kaldığı yerden devam eder.

Rahip – Bu kadar şiddet karşısında çaresiz kaldığımı itiraf ediyorum...

Doktor – Konuşursanız, vicdanınıza benim ölümüm yüklenecek... General’in muhaliflerine nasıl davrandığınızı gördünüz. Beni de hücremde asılı bulacaklar... Beni gerçekten ihbar edecek misiniz?

Rahip – Beni engellemezseniz, evet...

Doktor – Engellemek mi? Nasıl?

Rahip – Beni de öldürerek...

Doktor – Bunu mu istiyorsunuz?

Rahip – Seçiminizi özgürce yapmanıza izin veriyorum.

Doktor – Kendiniz seçim yapmak zorunda kalmamak için... Kendinizi ne sanıyorsunuz, Peder, böyle kendinizi kurban olarak sunarak? İsa Mesih mi? Ama sizin fedakârlığınızın hiçbir anlamı olmaz... ve kimseye de faydası dokunmaz!

Rahip – İsa, insanlara uzlaşma imkânını sunmak için kendini feda etti. Zaten “din” kelimesinin anlamı da budur. İnananları birbirine bağlamak. Eucharistiya’nın anlamı da budur. Tüm insanlar arasında komünyon...

Bir duraksama. Doktor, söyleyecek söz bulamıyor gibidir.

Doktor – O hâlde... Ayin tamamlandı, Peder... Ve iğnenin vakti geldi...

Rahip – Hazırım.

Doktor, rahibin bakışları altında enjeksiyonu hazırlar.

Doktor – Merak etmeyin, canınız yanmayacak. Neredeyse hiçbir şey hissetmeyeceksiniz...

Rahip – Kendimi tamamen size bırakıyorum... diğer bütün hastalarınız gibi.

Doktor enjeksiyonu yapar.

Doktor – Hâlâ bir şey içmek istemiyor musunuz?

Rahip – Bir bardak su alabilirim.

Doktor – Gidip getireyim...

Doktor çıkar. Rahip masanın üzerindeki dosyayı görür. Dosyayı alır ama açmaz. Doktor bir bardak suyla geri döner.

Doktor – Ah... Dikkat edin, Peder, tıbbi sır...

Rahip – Zaten bu görüntüleri yorumlayabilecek durumda değilim.

Doktor bardağı uzatır, rahip alır.

Doktor – Buyurun, suyunuz.

Rahip – Mahkûmun bardağı...?

Doktor – Sorumluluklarınızdan kaçmak için kendinizi gerçekten feda etmeye hazır mısınız?

Rahip – Sorumluluklarımdan kaçmak için değil. İnançlarıma ihanet etmemek için, belki.

Doktor – Bu, gerçekten yüzleşmekten kaçmak için ona sırt çevirmenin bir yolu değil mi? Sonunda keşiş olmanız belki de daha doğru olurmuş diye düşünüyorum.

Rahip – Muhtemelen daha kolay olurdu.

Doktor – Ve bütün bunlar, İnsanlığa karşı suçlar işlemiş bir adamı kurtarmak için.

Rahip – Onu Tanrı yargılayacaktır. Ya da insanların adaleti.

Doktor – Şu anda adalet bizzat o... Ve Tanrı adına hüküm verdiğini iddia ediyor.

Rahip – Bu yeni Engizisyon’a katılmıyorum, buna inanın.

Doktor – Ama ona karşı çıkmak için de hiçbir şey yapmadınız... Rejim düştükten sonra, biliyorsunuz, tanıklığa çağırılabilirsiniz. Günah çıkarma sırrına rağmen... Size işbirliği yapmak suçlaması yöneltilebilir.

Rahip – Evet... Size de. Sonuçta General’in özel doktorusunuz. Ve şimdilik, azılı bir muhalif olarak tanınmıyorsunuz... Batmak üzere olan gemiyi, kaptanı boğulmaya terk ettikten hemen önce terk ederek, kendinize sakın bir gelecek sağlamak istemiyor musunuz?

Doktor – Ne yazık ki, son anda ortaya çıkan bir direnişçi gibi bile görünemem. Tiranın sonunu hızlandırmış olurdum, ama bunu yaparken hekimlik yeminime ihanet etmiş olacağım için, bu “başarıyla” övünemem.

Rahip – Onu herkesin gözü önünde öldürebilirsiniz. Bir tabanca atışıyla. Bir subay olarak silahınız var, üstelik General’i düzenli olarak muayenede kabul ediyorsunuz.

Doktor – Sanırım hiçbir zaman bir kahraman olmayacağım. Senato toplanmışken Sezar’ı hançerleyen Brutus gibi asla olmayacağım. O cesarete sahip değilim. Sizin aksinize, fedakârlık diye bir tutkum yok. Evet, ben sadece bir korkağım.

Rahip – Bu yüzden bu gizli kapaklı suikast size pek de uygun düşüyor, öyle değil mi...?

Doktor – Cezasız bir suç... Ama aynı zamanda ölümden sonra gelecek bir şan da yok.

Rahip – Cezasız olacağı da kesin değil. Diktatörlük sizi Generali öldürdüğünüz için idam etmeyecek belki, ama onu izleyen kurtarıcılar, işbirliği yaptığınız için sizi mahkûm edebilir. Benim gibi...

Doktor – Görüyorsunuz, benim için de iyi bir çözüm yok. Hem sonra haklısınız. Aslında bunu hak etmiş olurum. Başta ben de bu darbeyi destekledim. Kaostan kaçmak için. Düzenin geri gelmesinin faydalarına inandım. Ama güçlülerin zayıflara dayattığı düzen, çok geçmeden yeni bir düzensizliğe dönüşür.

Rahip – Ne yazık ki, düzen de düzensizlik de her zaman güçlünün yasasına tabidir.

Doktor – Peki ne yapmalı?

Rahip – İnsanın kaderi, yolu olmayan bir çölde, haritasız yürümektir; var olmayan bir vahayı arayarak. İşte bu yüzden, yol arkadaşımızın İnanç olması daha iyidir...

Doktor dosyadan tıbbi görüntüyü çıkarır.

Doktor – Ya da bilimin sağladığı aydınlatma... Semiyoloji nedir, biliyor musunuz Peder?

Rahip – İşaretlerin incelenmesidir. İnanca sahip olmak, bilime ilgi duymamaya engel değildir, Doktor. Tersine, en büyük bilim insanların arasında da inananlar vardır.

Doktor – Tıpta semiyoloji, bir tanı koymamıza ve dolayısıyla bir tedavi önermemize imkân veren belirtilerin incelenmesidir. Sonuçta doktorlar, geleceği hayvanların bağırsaklarında okuduklarını iddia eden eski kâhinlerin mirasçılarıdır.

Rahip – Antik Roma’da kurban edilen hayvanların iç organlarını okuyanlar *haruspices* idi. *Augur*’lar ise daha çok kuşların uçuşunu yorumlardı...

Doktor – Her hâlükârda, bu kâhinler sizin de selefleriniz sayılmaz mı?

Rahip – Evet. Eskiden sizle ben aynı işi yapıyorduk. Bilimle dinin yollarının ayrılması çok yakın bir tarihte oldu. Bazen hayırlı, bazen de talihsiz sonuçlarla...

Doktor tıbbi görüntüyü çıkarır ve ona bakar.

Doktor – İşaretleri okumak... Ne de olsa tıp hâlâ kesin bir bilim değil... Belki de yanlışmışımdır... Herkesin gözünde bu durumda sadece bir tıbbi hata olurdu...

Rahip – Ama siz, bir hastanızı bilerek ölüme terk ettiğinizi bileceksiniz.

Doktor – Kurtardığım onca insanı düşüneceğim.

Rahip – Az önce sözünü ettiğiniz kâhinler gibi, geleceği bildiğinizi ve tek başınıza Tarih’in akışını değiştirebileceğinizi mi sanıyorsunuz?

Doktor – Deneyebilirim, en azından...

Rahip – Diktatörün düşüşünün bir kan gölüyle sonuçlanmayacağından nasıl emin olabilirsiniz? Bir iç savaşı? Büyük çaplı bir tasfiyeyle? Bu diktatörlük, belki bir başkasını doğuracaktır. Daha da kanlısını. Tarih bize, Devrim’in ardından Terör’ün gelebileceğini göstermedi mi?

Doktor – O hâlde ne? Hiçbir şey yapmamak mı? Direnmemek mi? Üstelik korkak biri olduğum hâlde ve hiçbir risk almadan bunu yapma imkânım varken?

Rahip – Bilmiyorum...

Doktor – Peki ya siz, hiç vicdan azabı duymadınız mı?

Rahip – Duydum... Ama verilen söze inanırım. İkimizin de ettiği yemine. Her birimiz, kendi yolumuzla, birer adak verdik. Ne olursa olsun sözümüzde durmalıyız. Aksi takdirde hiçbir şey ayakta kalmaz. Hukuk, uygulanışında bazen adaletsiz olabilir. Ama hukuk olmazsa, uygarlık da olmaz. Ve verilen söze olan inanç olmadan, İnsanlık da olmaz...

Doktor – Söz, aynı zamanda bir silah olabilir. Diktatör, buyuran kişidir. Kendi yasasını dayatan. Güçlünün yasasını.

Rahip – Peki ya hukuku hiçe sayarak, kendi başına bir ölüm hükmü veren kişi? O da potansiyel bir diktatöre dönüşmez mi?

Doktor – Yasalar yorumlanmak içindir. Hayatta öyle anlar vardır ki, bir insanın ölümü, en az kötü olan çözümdür.

Rahip – Bugün belki. Ama insan bu dişliye elini soktuğunda, bir gün onun kendisini bütünüyle ezmeyeceğinden emin olabilir mi? Şiddet döngüsünü, bir noktada, bireysel olarak kırmaya karar vermek gerekmez mi?

Doktor – O zaman siz de, o geleceğin rahibi gibi, Hitler’i boğulmaktan kurtarırdınız.

Rahip – Bir çocuğu kurtarırdım. Onu daha baştan mahkûm etmezdim. Aksi hâlde, terörist olmaları ihtimaline karşı bütün köktendincileri önleyici olarak hapsetmek gerekirdi. Ve köktendinci olma ihtimallerine karşı bütün inananları. Bu mantıkla, bizi yönetenlerin, kendileriyle birebir aynı düşünmeyen herkesi hapse atması an meselesi olurdu...

Doktor – Ama zaten bu, teokrasiye benzeyen bu diktatörlükte olan biten şey!

Rahip – Evet. İşte bu yüzden, onu devirecek olanlar, bu ölümcül şemayı yeniden üretmekten her ne pahasına olursa olsun kaçınmalıdır.

Doktor – Az önce siz de söylemişsiniz. Bir insanın bir saldırı gerçekleştireceğini biliyorsak, onu durdurmak gerekmez mi?

Rahip – Ama bunu asla kesin olarak bilemeyiz...

Doktor – Asla kesin olamayız, kabul ediyorum... ama bazen saldırıya uğramadan önce kendini savunmak gerekir. Bir virüsle enfekte olup olmayacağınızdan da emin olamazsınız, yine de aşı olmayı kabul ediyorsunuz.

Rahip – En kötülerimizi, önceden yok edilmesi gereken zararlı virüslerle kıyaslayamazsınız; böyle yaparak onların tüm insanlığını inkâr etmiş olursunuz. Kötülük her şeyden önce hepimizin içindedir. Onu başkalarında yok etmeye kalkmadan önce, önce kendi içimizde onunla mücadele etmek bize düşer.

Doktor – Kendi karanlık yanımla yüzleşiyorum. Ama bu, vurmaya hazır katilin elini durdurmaz.

Rahip – Bugün, kimin suçlu olacağını öngördüğünü iddia eden modeller var. Neredeyse yüzde yüze yakın güvenilir oldukları söyleniyor. Bu insanları önleyici olarak hapsetmek mi gerekir?

Doktor – Tehlikeli delileri zaten kapatıyoruz.

Rahip – Çünkü artık özgür iradeleri yoktur...

Doktor – Aynı şekilde, yapılan bir test çocuğun Down sendromlu olacağını gösterdiğinde kürtaj da uygulanabiliyor.

Rahip – Bu da genel olarak öjeni meselesini gündeme getirir... Bir hastalık genini taşıyan herkes doğumda yok edilmeli mi? Kendileri ve toplum için bir yük olmasınlar diye...

Doktor – Öjeni söz konusu olduğunda, suçlulardan bahsetmiyoruz.

Rahip – Bazıları suçun bir kromozomunu tanımladıklarını iddia etmişti... Modern bilim bizi tuhaf bir biçimde XIX. yüzyılın frenolojisine geri götürüyor; kafatasının biçiminden doğuştan kusurlar tespit edebileceğini öne süren o yaklaşıma... Bu, kitlesel imhalara yol açan Nazi “çılgın bilim insanlarının” sözde bilimsel hezeyanlarına hiç de uzak değil. Daha üstün bir ırk yaratma uğursuz projesiyle... Bir uygarlığın düzeyi, en zayıflara nasıl davrandığıyla ölçülmez mi?

Doktor – Şimdilik asıl mesele, bu rejimin güçlü adamına nasıl bir muamele yapılacağı. Sizce General hâlâ kendini düzeltebilir mi gerçekten? Üstelik kalabalıklar Cumhurbaşkanlığı Sarayı’nın kapılarında homurdanırken, böyle bir tövbenin samimiyeti ne olabilir ki?

Rahip – Buna insanların mahkemeleri karar verecek. Onun sorumluluğunu sorgulayarak. Determinizm karşısında özgürlüğümüzün payı nedir? Asıl soru bu... Eğer kaderimiz doğduğumuz anda mühürlenmişse, artık insan değilizdir; önceden programlanmış makineler oluruz. Ben böyle bir dünyada yaşamayı kabul edemem... Eğer bazılarının kötülük yapmak, bazılarının iyilik yapmak üzere programlandığını düşünüyorsanız, artık ne özgürlük kalır, ne sorumluluk, ne de kurtuluş ihtimali. O zaman bilimsel yöntemlerle iyiyi kötüden ayırmak yeterli olurdu; tüm yabancı otlar kökünden kazınana kadar. Böyle bir toplum totaliter olmaz mıydı?

Doktor – Ben özgürlüğe inanıyorum. Ama onun mutlak olduğuna değil... Soruyu cevaplamakta az ya da çok özgürüz; ama soru bize dayatılıyor. Kalabalık bir aile örneğini düşünün. Her çocuk aynı bağlam karşısında kendini tanımlamak zorundadır. Ve her biri, kim olduğuna ve yaptığı seçimlere göre farklı bir cevap verir.

Rahip – Evet... Şiddetin mağduru olan biri, kendisi de şiddet yanlısı olabilir ya da olmayabilir. Bu noktada kendini belirler, doğru. Ama ben bugün *dirençlilik* dediğimiz şeye inanmak istiyorum.

Doktor – Doğru. Dayatılan bağlama göre ve kim olduğumuza göre kendimizi belirleriz. Ama gerçekten kim olduğumuzu seçme imkânımız var mı?

Rahip – General’in diktatör olmaya mahkûm olduğunu mu düşünüyorsunuz? Başka bir seçeneği yok muydu? Ve buradan, onun doğumda ortadan kaldırılması gerektiği sonucunu mu çıkarıyorsunuz? Genç Hitler gibi, onu boğmalı mıydık?

Doktor – Bilmiyorum... Daha çok, bu felsefî tartışmanın biraz beyhude olduğunu düşünüyorum... Oysa pencerelerimizin altında insanlar Tarih’in akışını değiştirmek için mücadele ediyor.

Bir süre boyunca, sokaktan yükselen uğultu ve otomatik silah sesleri duyulur.

Rahip – Şimdilik, ne yazık ki, doktor ve rahip olarak bu çatışmanın neye varacağını beklemekten başka yapabileceğimiz bir şey yok. Bu arada... sizi doktor olmaya iten neydi?

Doktor – Babam cerrahtı. Kardeşlerimden biri radyolog, diğeri diş hekimi. Ağır bir miras... Ya siz? Babanızın keşiş olmadığını tahmin ediyorum.

Rahip – Babam kasaptı... İnançlı değildi ve rahip olma kararımı onaylamadı.

Doktor – Aile kasaplığını devralacak kimse kalmamasına üzölmüş olmalı...

Rahip – Rahip bir oğul... Sanırım eşcinsel olduğumu söylememi tercih ederdi...

Doktor – Tek çocuk musunuz?

Rahip – Dört kız kardeşim var. Hiçbiri manastıra girmedi, içiniz rahat olsun...

Doktor – Dört kız kardeş... ve siz cüppeyi giymeyi seçtiniz.

Rahip – Çocuklarınız var mı, Yüzbaşım?

Doktor – Bir oğlum var.

Rahip – Oğlunuz bir suçlu olsaydı ve yaralı hâlde tedavi için size gelseydi, onu ölüme terk eder miydiniz?

Doktor – Muhtemelen hayır.

Rahip – Rahip olmaya karar verdiğimde, Rabbimiz gibi, bütün insanları kendi çocuklarım olarak görmeyi seçtim. En kötüsü bile olsa, tek birinin bile ölmesine razı olamayacağımı anlayışla karşılayın.

Doktor – Oğlum benden daha cesur. Şu anda barikatlarda. Her an öldürülebilir. Bu rejime, dolayısıyla bu tirana bir an önce son vermek istememin nedeni de onu kurtarmak.

Rahip – Ama henüz hiçbir şey yazılmış değil. En kötüsü asla kesin değildir.

Doktor – Korkarım artık yalnızca *muhtemel*...

Bir an. Dışarıdan yeni bir kargaşa.

Rahip – Bir bakıma size acıyorum... Herkesin hayatının önceden belirlendiği bir dünyada yaşamak çok hüzünlü olmalı.

Doktor – Özellikle de suçlular için determinizm, sorumluluktan sıyrılmak adına iyi bir mazeretken... Bu hikâyeyi biliyor musunuz? Bir adam, bir taşın altında sıkışmış bir yılan görür. Yılan, kendisini serbest bırakırsa sokmayacağına söz verir. Adam taşı kaldırır, yılan onu sokar. Ölmek üzere olan adama özür diler ve bunun doğasında olduğunu söyler.

Rahip – O hâlde benim doğamda da sizi bu suçu işlemeye bırakmamak var.

Doktor – Beni ihbar edecek, beni kesin bir ölüme mahkûm edecek kadar mı?

Rahip – Eğer bana başka bir seçenek bırakmazsanız.

Doktor – Bunu yapmayacaksınız.

Rahip – Çünkü bana bir aşı yerine, sözünü ettiğiniz o yılan gibi bir zehir mi enjekte ettiniz?

Doktor – Bunu yaptığımı mı sanıyorsunuz?

Rahip – General'in ölmesine beni işin içine katmadan da izin verebilirdiniz... Kararınız zaten verilmişti, değil mi? O hâlde neden bu gelecek suç için bana itirafta bulundunuz?

Doktor – Belki de cesaretlendirilmek istedim... Size söyledim, ben bir korkağım. Sizin kutsamanıza ihtiyacım vardı...

Rahip – Eğer bana gerçekten bir zehir enjekte ettiyseniz, bilin ki sizi affediyorum... Hem böylece beni de bir vicdan azabından kurtarmış olursunuz...

Doktor – Bunu siz istiyordunuz, değil mi?

Rahip – Bana kalan süre boyunca sizin için dua edeceğim...

Doktor – Sanırım tarihte ilk kez bir rahip, bir günah çıkarma sırasında öldürülüyor ve hemen ardından katilini bağışlıyor.

Rahip – Yine de sizi ikna edememiş olmaktan pişmanım...

Bir duraklama.

Doktor – Boğulmakta olan bir tirana ip atmak mı, atmamak mı...? Belki de onu asmak için...

Telefon çalar. Doktor cevap verir.

Doktor – Evet, Çavuş... Evet... Ne zaman? Gerçekten korkunç... Anlıyorum... Peki... *(Telefonu kapatır.)* General az önce kalp krizinden hayatını kaybetti...

Rahip – Gökteki Tanrım...

Doktor – Bunun Tanrı’yla pek ilgisi yok, siz de biliyorsunuz...

Rahip – Ama şimdi, madem ki hatanız artık gerçekleşmiş durumda, sizi bağışlayabilirim...

Doktor – Gerçekten mi?

Rahip – Eğer içtenlikle pişmanlık duyuyorsanız.

Doktor – Her hâlükârda bundan bir gurur payı çıkarmıyorum.

Rahip – Bu bana yeter... Merhametin Babası olan Tanrı, Oğlunun ölümü ve dirilişiyle dünyayı kendisiyle barıştıran Tanrı, size bağışlanma ve esenlik versin. Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına, itiraf ettiğiniz günahlarınızı bağışlıyorum ve sizi Kilise’nin komünyonuna yeniden kabul ediyorum. Rab sizinle olsun.

Doktor – Beni sizi öldürmüş olmaktan da bağışlayacak mısınız?

Rahip – Sizi zaten bağışladım. Ama sizi bağışlayabilmem için suçun gerçekten işlenmiş olması ve benim de ölmüş olmam gerekir. Bu da bana pek mümkün görünmüyor... Kendinize başka bir günah çıkaran bulmanız gerekecek.

Doktor – Anlıyorum...

Rahip – Ama bana gerçekten zehir vermediniz, değil mi?

Doktor – Ya siz? Beni gerçekten ihbar eder miydiniz?

Rahip – Kim bilir...

Doktor – Her hâlükârda, bulaşıcı bir hastalıktan ölmeyeceksiniz... Önümüzdeki birkaç yıl için aşıtlısınız...

Rahip gitmek üzere ayağa kalkar. Telefon çalar. Doktor cevap verir.

Doktor – Evet, Çavuş... Haber verdiğiniz için teşekkür ederim... *(Telefonu kapatır.)* Göstericiler Saray’ı basıyor, yakında yaptıklarımızın hesabını vermek zorunda kalacağız...

Rahip – Tanrı yardımcımız olsun...

Doktor bir çekmecedan bir tabanca çıkarır ve masanın üzerine koyar.

Doktor – Kendine yardım et... gökler de sana yardım eder.

Rahip – Bu silahı kime karşı kullanmayı düşünüyorsunuz, Yüzbaşım? Dünkü silah arkadaşlarınıza mı, yoksa bugün artık sizi kendilerinden biri saymayan yeni “dostlarınıza” mı?

Doktor – Göreceğiz, Peder. Şimdilik mesele canımızı kurtarmak. Burada kalmayalım...

İkisi de gitmek üzere ayağa kalkar. Karanlık. Son.

Yazar

Jean-Pierre Martinez, Fransız bir oyun yazarı ve senaristtir. 1955'te Auvers-sur-Oise (Fransa) doğmuştur. 113 komedi yazmıştır, bunların çoğu İngilizce, İspanyolca ve Portekizce'ye çevrilmiştir. Reklamcılık alanında semiyolog (göstergebilimci) olmadan önce, Jean-Pierre Martinez çeşitli rock gruplarında davulcu olarak sahneye çıkmıştır. Daha sonra televizyon programları için senaryolar yazmış ve oyun yazarlığına geri dönmüştür. Bugün, Fransa'da oyunları en çok sahnelenen çağdaş oyun yazarları arasında yer almaktadır.

Jean-Pierre Martinez'in oyunları, skeçleri ve diğer metinleri web sitesinden ücretsiz olarak indirilebilir. Ancak, herhangi bir kamuya açık temsil için yazarın web sitesindeki iletişim formu üzerinden izni gereklidir – <https://comediatheque.net/>

**Bu metin telif hakkı yasalarıyla korunmaktadır.
Telif hakkı ihlali cezai olarak araştırılacak ve maksimum 3
yıla kadar hapis ve 300.000 Euro para cezasıyla
sonuçlanabilecektir.**

© La Comédiathèque Aralık 2025
Ücretsiz olarak indirilebilen oyun
<https://comediatheque.net/>